

פּוּ:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

עין משפט
גור מצוה

מסורת הש"ס

לר אבד הוזהר
מי פכח מה' ענות
הלבט ע:
לה י מיי פיא מה'
טנהרין הלכה ג:
לו כ מיי מיי טמלת
ממרת הלכה ח:
לו ל מיי טס הל' ה:

(א) שבת קנד. עיינין ח:
גבל קמל עד: מסת י:
שטות ד. ג. א. צ. (ב) ידק' ד:
ג. ג'ל אומרים כן בני
במשנה שמתנתו בני
מייט. (ד) הוריות ג.
ה) ופטר המטה כדקדק
ו) שמות כו. א. ו) ודכס
ט. ו) ועל טה. א.
י. ו) נמטה ככ. א.

ללקוטו כאלו. ולא העדע להמיתו שלא ידענו שסופו לחזור ולקלקל:
ללקוטו כאלו. על הגניבה ולא ידענו שימכרנו: **דלא לקי**. אגניבה
לחודה משום דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד שאס ומכרנו
יחרג: **עדי גניבה בנפש**. שהעידוהו שגנב נפש: **מדאמר חוקיה אין**

גניבה אתחלתא דמכירה היא. וא"ת אמאי מקטלי הא מאו
למימר לפוסלו לעדות באלו וכ"ת דכעו התראה וכוין
דאמרי שהמרו בו למיתה אלמא למיקטליה קא אתו אס כן לחוקיה
נמי לקטלו אע"ג דאלו נמי להלקוטו כאלשכתן כפ"צ דכ"ק (דף
כד. וסס) דעדי גניבה ראשונה ושניה

מכירה משום הכי לוקין שהרי אין
סופן למוט על עדות זו ולא היו
לגבייהו לאו שניתן לאזהרת מיתת
צ"ד: **דאי ר' יוחנן כיון דאמר**
נהרגין. אס באלו עדי מכירה אחרי
כן קודם המזה וגומר דיעו ע"פ
שמי הכמות והחמו היכי לקי אס
החמו קודם שבלו עדי מכירה לא
הוה ליה לאו דלא מענהו לגבייהו
בשעה שהעידו לאו שניתן לאזהרה
שלא להעיד כן שאס יעידו ולא יוחמו
עד שיבאו עדי מכירה וגמר דיעו
ויוחמו יומיו: **וכל לאו שניתן לאזהרה**
צ"ד אין לוקין עליו. ואפילו יפטר
מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות
ניתן: **אינהו היכי לקי**. הא לאו
כאשר נוסח: הוה ולי משום לא מענה
(שמות כ) לאו שאין בו מעשה הוא:
בעדי מכירה כולי עלמא לא פליגי
דנהרגין. אס נגמר דיעו על פי שמי
הכמות: **לחודה קיימא**. ועדי גניבה
אין בלאו להורגו אלא להלקוטו אבל
עדי מכירה שצאין עמיהן ואומריין
שהמרו בו למיתה מועין אוחו
במלקות וממיינו אותם מיתה והא
לה מכירה דבר שלם: **אסתחא**
דמכירה. דקסבר ר' יוחנן לא לקי
עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד
ואין בלאו להורגו ואע"ג:

להלקוטו באנו והני אחרני כולי דבר קא
עבדי ליה מתקיף לה רב פפא אי הכי עדי
מכירה נמי (א) ליקטליה מתוך שיכולין עדי
גניבה לומר להלקוטו באנו וכי תימא
דקסבר חוקיה דלא לקי והא איתמר עדי
גניבה בנפש שהחמו חוקיה ורבי יוחנן חד
אמר לוקין וחד אמר אין לוקין ואמרינן
הסתיים דחוקיה דאמר לוקין מראמר חוקיה
אין נהרגין דאי ר' יוחנן כיון דאמר נהרגין
הוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד וכל
לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד אין לוקין
עליו איהו לא לקי אינהו היכי לקי אלא אמר
רב פפא **אעדי מכירה דכולי עלמא לא**
פליגי דנהרגין כי פליגי בעדי גניבה חוקיה
אמר אין נהרגין גניבה לחודה קיימא
ומכירה לחודה קיימא ר' יוחנן אמר נהרגין
גניבה אתחלתא דמכירה היא: ומורה רבי
יוחנן בעדים הראשונים של בן סורר ומורה
שהזכרו שאין נהרגין מתוך שיכולין לומר
להלקוטו באנו אמר אביי הכל מודים בבן
סורר ומורה והכל מודים בבן סורר ומורה
ומתלוות בבן סורר ומורה הכל מודים בבן
סורר ומורה בעדים הראשונים שאין נהרגין
מתוך שיכולין לומר להלקוטו באנו והכל
מודים בבן סורר ומורה בעדים אחרונים
השנהרגים מתוך שעדים הראשונים יכולין
לומר להלקוטו באנו והני כוליה דבר קא
עבדי ליה ומחלוקת בבן סורר ומורה השנים
אומרים בפנינו גנב ושנים אומרים בפנינו
אכל אמר רב אסי עדי מכירה בנפש
שהחמו: **אין נהרגין מתוך שיכול לומר עברי**
מכרתי אמר רב יוסף כמאן אולא הא
שמעתא דרב אסי כד"ע דאמר דבר ולא
חצי דבר א"ל אביי דאי כרבנן נהרגין הא
מתוך קאמר אלא אפילו תימא רבנן ויבדלא
אתו עדי גניבה אי הכי מאי למימרא לא
צריכא דאע"ג דאדאתי לבסוף ואכתי מאי
למימרא לא צריכא: דקא מרמוז רמוזי מהו
דתימא רמוזא מילתא היא קמ"ל רמוזא לאו כלום הוא: **מתני'** וכן ממרא
על פי ב"ר שנאמר יכי יפלא ממך דבר למשפט שלשה בתי דינין היו שם
אחד וישב על פתח הר הבית ואחד וישב על פתח העזרה ואחד וישב בלשכת
הגזית ב"אין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי
כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו באין להן לאותן
שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו
חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו ואלו באין לכ"ד הגדול שבלשכת
הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר **מן המקום ההוא אשר יבחר**
ה' חזור לעירו שנה ולמד: בדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב
שנאמר **יהאיש אשר יעשה בודון אינו חייב עד שיוורה לעשות תלמיד**
שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר
במופלא

תורה אור השלם

- 1. כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין גנע לגנע הכרי ריבת בשעריך וקמות ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך בו: דברים י"ח
- 2. ועשית על פי הדבר אשר יצווך דין מן המקום ההוא אשר יבחר ה' ומשמרת לעשות ככל אשר יורהוך: דברים י"ז
- 3. והאיש אשר יעשה בודון לבחלו יעשה אל הבנה העמד לשרת שם את ה' אלהיך או אל הששת ומת האיש ההוא ובערת קרקע מישראל: דברים י"ז

הגהות הב"ח

(א) ג"כ עדי מכירה נמי ליקטלו:

מוסר רש"י

לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד. לאזהרת דני מחייב עליו מיתת צ"ד ומכוחו של פ"ה עשה צ"ד שמתחייב עליו מיתת צ"ד ועודבין י"ב ב"ס ע"ה. אין לוקין עליו. דמיתת צ"ד הוא עשוי של לאו (ב"ב ע"ה). אלא עתה לאו לאזהרת של מלקות כשאר לאין עטם הולך להורגו. אס לאו לאו יבול למיית מיתה (מכות י"ג) פליט לאו החמו צו למיתה ויתרו צו למלקות. דהשתא לאו לאו עתה לאו לאזהרת מיתה נתן ולא למלקות (מכות י"ז).

דנהרגין. אס נגמר דיעו על פי שמי
הכמות: לחודה קיימא. ועדי גניבה
אין בלאו להורגו אלא להלקוטו אבל
עדי מכירה שצאין עמיהן ואומריין
שהמרו בו למיתה מועין אוחו
במלקות וממיינו אותם מיתה והא
לה מכירה דבר שלם: **אסתחא**
דמכירה. דקסבר ר' יוחנן לא לקי
עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד
ואין בלאו להורגו ואע"ג:
דשמיין נריכות זו לזו והוה ליה כל
חדא וחדא חצי דבר מיקטל כרבנן:
ומורה ר' יוחנן בעדים הראשונים של
בן סורר ומורה שהחמו דאין נהרגין.
דאיהו דאין במלקות אוחו כדמייני
וסרו אוחו (דברים כא): **הכל מודים**
כו. כלומר יש עדים בבן סורר
ומורה שהכל מודים בלחמ כמותיו
לפטור יש כח מהל מודים זו לחמו
יש כח בבן סורר ומורה שמתקן
חוקיה ורבי יוחנן לפי מה שמעטנו
במחלוקתן: **שנים אומרים כפנינו**
גנב. משל אביי מעות לקנות שכר
ויין כפעם שניה אחר שלקה: **ושנים**
אומרים כפנינו אל. הכשר ברשות
אחרים דאין חייב עד שייגזר משל
אביי ויאלכ ברשות אחרים (ה) הך שמי
כמות נריכות זו לזו ואין הראשונים
יכולין לומר להלקוטו באלו והוה ליה
חצי דבר לחוקיה דקסבר לה כר"ע
דאמר אין נהרגין ולרי יוחנן דאמר
נהרגין כרבנן: **עדי מכירה בנפש**.
ולא באלו עדי גניבה על כך לפנינו:
הא **מסוך קאמר**. אפי' חצי דבר אין
כאן שהרי היה לו להפלי נפשו מצ"ד
בשעתה זו: **ובדלא אתו עדי גניבה**.
קאמר רב אסי וכדפרישית שהיה
יכול לומר עבדי מכרתי: **לבסוף**

עברי מכרתי. וא"ת אי לאו
למקטליה קא אתו אס כן למאי
יבאו עדים שאינו עבד אס כן למאי
קא אתו וי"ל דאלו לקיים המקח
וא"ת אי דלא אמרו ביה למח לן
עממא דעבדי מכרתי אלא ודאי
אתרו ביה אס כן למקטליה קאתי
וי"ל דאלו ביה אחריני ואינהו לא
יעבי וכי האי גונגא הוה מני לשנויי
כרש פרק היו דודקין (עליל דף מה).

אמר רב יוסף בו. שלקא דמתך

דרב יוסף גדלתו עדי
גניבה וה"פ מתוך שהוא יכול לומר
עבדי מכרתי אס לאו חצי כלי עדי
גניבה אס כן אין בעדותם ממש ומאי
דבר הוא ואפי' פרך ליה הא מתוך
קאמר דמשמע הלשון דאפילו השמא
נמי חבר דאלו עדי גניבה מני
למימר רב קמ"ל רפיחא צאו
כלום הוא. כפ"צ דכ"ק (דף כד. וסס)
גבי ליעודי תורה ולייעודי גבולא
דמסקין אלא דקא מרמינו
רמוז לא דמי לרמוזי דהכא דהתם
מיירי ברמחה חשוכה שכלל השלשה
יימס בלו אלו עס אלו וקא מרמינו
אלל הכא ברמחה גרועה אפירי דלאו
מילתא היא אי נמי דיעו נפשות שאני:
במופלא

אחר שהעידו עדי מכירה באלו עדי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: **ואכפי מאי למימרא**
פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עדי גניבה עליו: **דקא מרמוז רמוזי**. הני רבנן:
זה קרא (דברים ח) וקמת ועלית: **אחד יושב על פתח הר הבית** ואחר יושב על פתח העזרה ואחד וישב בלשכת
הגזית ע"פ פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי
כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו באין להן לאותן
שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו
חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו ואלו באין לכ"ד הגדול שבלשכת
הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר **מן המקום ההוא אשר יבחר**
ה' חזור לעירו שנה ולמד: בדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב
שנאמר **יהאיש אשר יעשה בודון אינו חייב עד שיוורה לעשות תלמיד**
שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר
במופלא

אחר שהעידו עדי מכירה באלו עדי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: **ואכפי מאי למימרא**
פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עדי גניבה עליו: **דקא מרמוז רמוזי**. הני רבנן:
זה קרא (דברים ח) וקמת ועלית: **אחד יושב על פתח הר הבית** ואחר יושב על פתח העזרה ואחד וישב בלשכת
הגזית ע"פ פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי
כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו באין להן לאותן
שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו
חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו ואלו באין לכ"ד הגדול שבלשכת
הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר **מן המקום ההוא אשר יבחר**
ה' חזור לעירו שנה ולמד: בדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב
שנאמר **יהאיש אשר יעשה בודון אינו חייב עד שיוורה לעשות תלמיד**
שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר
במופלא

גמ'